

6. Vlastní koncepce rozvoje studijního programu stříhová skladba i Montage a katedry na následující čtyři roky s ohledem na vytvoření pluralitního prostředí, v němž se studující rozvíjejí na základě svého estetického zaměření, tvůrčích aspirací a svého jedinečného talentu - součástí koncepce bude vlastní analýza platných akreditovaných studijních programů realizovaných na daném pracovišti a případný návrh změn (úpravu kreditového ohodnocení, změnu učebních plánů aj.)

Rád bych ve vedení katedry pokračoval; nemůžu tedy začít jinak, než že se podívám na mou tři roky starou koncepci, kterou tu krátce reflektuji a porovnáám stav se současností. V návaznosti text rozšířím o agendu, která vyplynula navíc z období, kdy katedru vedu.

Zavedl jsem princip vedení dílen, kdy v bakalářském stupni pracuje jeden vyučující se všemi studujícími ročníku. Teprve v magisterském stupni je posluchačům umožněn výběr vedoucího dílny. Ročník začal fungovat jako celek, studující spolu drží pohromadě a pomáhají si. Vedoucí dílny je vždy pro ročník jeden s tím, že se osobnosti vedoucího střídají takovým způsobem, aby každý posluchač během studia poznal postupně všechny vedoucí dílen katedry (přičemž i dílnaři v ročnících rotují tak, aby nezůstávali příliš dlouho učit stále jen jeden ročník a určitý typ cvičení).

Tato koncepce:

- odlišuje dílny podle náročnosti probíraných témat, což pomohlo strukturovat studium, ve vazbě k předmětům z Teorie filmu
- usnadnil se přípravný proces studentských cvičení, pedagog KSS má vliv na tvorbu a vývoj scénáře, rozzáběrování, i přípravy natáčení (skupinová a individuální zpětná vazba - realizační porada, klauzurní projekce a SZZ spolupracujících kateder)
- snižuje riziko vytracení studujících z řádného studia
- střídáním cvičení(náplně práce) se předchází vyhoření pedagogů
- dílny jsou podobně velké a proporční, čímž je zachován jejich charakter a smysl (nevznikají kapacitní tlaky a přetížení)

Zahraniční program Montage jsme už rovnou konstitovali s předem daným vedoucím dílny v ročníku, a tak přechod na tento systém byl snáze proveditelný i pro českou část KSS. Dílnař tak zevrubně zná povahu společných cvičení daného ročníku, zná svého kolegu mentora a komunikuje s ním, je zorientovaný v harmonogramu daného ročníku. Umí ovlivnit proces vzniku filmu skrze realizační poradu, uspořádat společnou dílnu s režii, může hostovat na režijních klauzurách a spoluvytváří tak vznikající studentské filmy od začátku do konce. V ročníkovém systému se pedagog může na dané cvičení zaměřit a promyslet odpovídající průpravu pro studující v dílně.

Společná setkání napříč ročníky se pak odehrávají při Oborovém semináři, na Katederním setkání v Poněšicích, Hostování na projekcích klauzur, Guest Lecture nebo European Editing Masterclass. Toto setkávání umožňuje srovnávání přístupů a metod mezi ročníky, dále podporuje *proces zrání* během několika let skrze opakování. Studující má možnost lépe poznat různorodost výukového procesu a v rozdílném kontextu větší skupiny do hloubky pochopit specifické fungování filmového jazyka. Setkání všech ročníků umožňuje živelný kreativní kvas.

Oproti schválené akreditaci bych během každodenní agendy chtěl ještě více zaměřit na spojení programů KSS a Montage. Chci toho docílit úpravou způsobu organizace chodu katedry, drobnými úpravami a slučováním některých předmětů. Konkrétně by se jednalo například o striktnější doporučení promítané filmy otitulkovat (v Oborovém semináři už to funguje, dále při klauzurách, setkání v Poněšicích, SZZ); pak třeba vytvořením tlaku na navštěvování smíšené dílny v magisterském stupni (taková dílna 3 roky už existuje), nárazově snad taky najímáním tlumočnicka v nezbytných případech a soustředěnějším plánování synergického souběhu jednotlivých událostí i mimo regulérní výuku.

...

Během posledních tří let nastala podstatná změna - CAS začal fungovat jako regulérní katedra a přestal ručit za vypisování společných předmětů. Do velké míry se nám na KSS změnila nabídka povinně volitelných předmětů, což částečně kompenzuje vytvoření Kabinetu historie a teorie audiovizu. Studující KSS mají většinou během studia kreditů dostatek, ale problémem je, že ne vždy ve správných kategoriích vyžadovaných akreditací.

Přestože jsem ve velké míře nástroje pro úpravu kreditového systému využil (podnětů na úpravy akreditace jsme poslali ke schválení desítky), bude potřeba v procesu změn ještě pokračovat (ať už korekce nastavení kreditové zátěže předmětů, revize důležitosti jednotlivých přednášek ve vztahu k druhu jejich volitelnosti a smysluplné využití nabídky dalších kateder fakulty).

...

Na jaře skončila vnitřní kontrola AMU skrze Radu pro vnitřní hodnocení (v případě zájmu doložím Závěrečnou zprávu RVH). O chodu katedry se zmiňuje obecně pozitivně a neshledává se v ní pochybení. V doporučeních je uvedeno, že bychom měli více využívat zahraniční *spolupráci* skrze *Erasmus*, měli bychom *školit vlastní doktorandy* a začlenit *více žen* do pedagogického procesu. S tím vším naprosto souhlasím. Vyvíjím značné úsilí; jenže zdárné řešení neleží jen na mě. Proto v případě opětovného zvolení vedoucím KSS tady veřejně zvu ke spolupráci, abychom tyto body s odpovědnými osobnostmi na FAMU smysluplně řešili (tématu se širěji věnuji v sekci *personálního plánu* na straně 13).

7. Konkrétní návrh na zajištění mezikatederní spolupráce - především pro realizaci společných cvičení (Bílá kniha FAMU & Výrobní listy jsou dostupné [zde](#))

Katedra stříhové skladby snad jako jediná nemůže fungovat izolovaně. Jsme katedrou, která má spolupráci vetknutou do povahy činnosti, kterou se zabýváme. Kameramani se vyprofilovali z fotografů, filmoví režiséři z divadelních. Střihači jsou ale *nová* profese, která vznikla teprve s médiem filmu. Proto se naše tvorba odehrává výhradně jako spolupráce (s KR, KDT, KAT a CAS, dále CDM a CIN KK).

Donedávna jsme byli jedinou katedrou, která sama realizovala několik mezifakultních cvičení. Nově se připojilo několik kateder FAMU (KP, KZT, KK) a magisterské cvičení Živý stříh s HAMU a DAMU dostalo díky ochotě zúčastněných odpovídající parametry. Jsem se současným stavem po delší době spokojený.

Pravidelně dvě dekády organizujeme katederní setkání v Poněšicích. Na setkání jsou zváni i další členové štábů - kolegové spolupracující na studentských filmech. Často jsme katederní Poněšice spojovali s KZT. Chtěl bych vyzkoušet tuto spolupráci i s KAT, nicméně hledáme konsenzus na termínu. Dále je faktem, že KSS i s Montáží je dohromady tolik lidí, že koncept společných katederních Poněšic taky naráží na kapacity zařízení AMU Poněšice.

V českém i mezinárodním programu zveme režiséry na konzultace do stříhových dílen. Tam mají prostor svůj záměr představit, formulovat sdělení, obsah a načrtnout formální zpracování. Od pedagoga a studujících dostanou zpětnou vazbu, která se většinou týká realizace, užití filmové řeči i zpřesňování zamýšleného vyznění. Povaha komentářů se liší napříč dílnami podle osobnosti vyučujícího a charakteru posluchačů. V prvním ročníku asi třikrát ročně nadto dílny v klíčové momenty spojíme a o cvičeních diskutujeme.

Organizujeme mimořádně náročné Praktika 16mm stříhu, kde se setkávají všechny katedry v průběhu dvou intenzivních dní v průběhu celého podzimu, kde vyústí řada kreativního rozhodování z příprav a natáčení na filmovou surovinu. Vyžaduje to součinnost doslova všech studujících KSS na pozici asistentů pedagoga spolu s pedagogickým sborem KSS. Spolupráce probíhá s výraznou podporou SF, studijní proděkanky a KK. Nově by měl Bohdan Sláma celý proces završit jím moderovaným promítáním všech výsledných filmů na velkém plátně SF.

Tolik k našim vybraným aktivitám směřujícím k prohloubení spolupráce mezi katedrami, jistě by se našly i další příklady...

8. Návrh optimalizace množství cvičení s ohledem na kapacitní a organizační možnosti Studia FAMU a Katedry produkce FAMU.

Způsobem výuky stříhové skladby jsou tři praktická cvičení, kde si studující vyzkouší všechny filmové profese sami. Počet cvičení jsme redukovali před pár lety a na nižší číslo bych během pětiletého studia nechtěl přistoupit. Jednak jde o nepřenositelnou zkušenost, určitou schopnost univerzality a i hlubšího vhledu do problematiky příbuzných filmových profesí, nabytou zkušenost se specifickými výrazovými prostředky, ale taky jako pomůcka pro budování pokory. Je lehké najít chyby v natočeném hrubém materiálu; s vlastní režijní zkušeností studentů stříhu bývá jejich kritika smířlivější, věcnější a dialog ve střížně často empatictější.

Stříhová skladba se dá charakterizovat také jako *schopnost vyprávět*. Dokud neexistovala KSS, vyučoval se obor filmové skladby pod katedrou režie. Podobně je tomu dodnes na mnoha filmových školách.

Nárazově také vykrystalizuje ze studujících stříhu i tvůrčí osobnost schopna samostatně vyprávět - nejde tak z poslední doby nezmínit film *Central Bus Station* Tomáše Elšíka, který vznikl jako absolventský autorský film KSS. Se Studiem FAMU a KP platí nová domluva, že naši studující mohou natáčet 6 absolventských autorských filmů ročně; pořadí a prioritu určuje klauzurní komise sestavená z vyučujících KSS.

Výčet společných cvičení je sepsán v [Bílé knize](#). Studující dále mezi sebou logicky utváří štáby nad rámec povinných spoluprací, tedy i při realizaci tzv. oborových cvičení. Při plánování úprav harmonogramu výroby je nutné tento fakt zohlednit.

Obecně si myslím, že cvičení a přednášek na FAMU je příliš mnoho. S omezeným rozpočtem tak nejdou všechny cvičení dělat pedagogicky smysluplně a s maximálním možným nasazením. Přednášky se uskutečňují pro málo studujících, dochází tedy k plýtvání časem a prostředky (nepišu o seminářích a dílnách - skutečně mám na mysli výuku formou *přednášky*).

Domnívám se, že pokud by se počet cvičení i výuky předmětů na FAMU zredukoval, bylo by možné dosáhnout lepšího ohodnocení kvalitních pedagogů, kteří filmy spolu se studujícími vyvíjejí a připomínkují; případně si své přípravy aktualizují a přednáší relevantní látku. Nejsem ale v pozici, kdy bych mohl tento názor z pozice vedoucího katedry stříhové skladby efektivně uplatnit pro fakultu; je to více otázka na vedoucí a garanty *realizačních* kateder, zejména pak na katedru produkce, jistě ve spolupráci s SF a managementem FAMU.

9. Koncepce personálního plánu katedry pro studijní program v českém i anglickém jazyce v souladu s Kariérním řádem AMU (vydaný Výnosem rektora č. 3/2021 dostupným [zde](#))

Současní vyučující na KSS FAMU (abecedně):

MgA. Brothánek Adam

doc. RNDr. MgA. Čihák Martin, Ph.D.

Mgr. Daňhel Jan

MgA. Doruška Tomáš

doc. Mgr. Hudec Zdeněk, Ph.D.

Janková Antonie

Mgr. Martínková Libuše, Th.D.

MgA. Reich Michal

Mgr. Romanov Vítězslav

MgA. Šimon Špidla

doc. Mgr. Trajkov Ivo (garant)

Prvním krokem, který jsem jako vedoucí katedry střihové skladby udělal, bylo kontaktování mých bývalých spolužaček, dřívějších i nedávných absolventek KSS - zkrátka renomovaných kolegyň - a poprosil jsem je tehdy o vedení dílen. Na vypsání výběrové řízení se nepřihlásila žádná z oslovených; nepřihlásil se zkrátka nikdo. Za stávajících podmínek je těžké přemluvit jakékoliv dobré profesionální střihače k časově náročnému pedagogickému procesu na FAMU; situace je ještě složitější pro ženy v produktivním věku...

Po delším diplomatickém procesu dvě střihačky s výukou i za stávajících podmínek souhlasily a pokud se vzájemná spolupráce oboustranně osvědčí, budu hledat cesty, jak pro nové pedagožky najít interní úvazek. Konkrétně už navštěvovala dílny a některé semináře KSS FAMU režisérka a střihačka MgA. Adéla Špaljová, která by s mou podporou učila dílnu 3.ročníku bakalářského studia. V magisterském stupni by si MgA. Kateřina Krutská Vrbová otevřela dílnu po boku Antonie Jankové a Jana Daňhela.

Našli jsme náhradu za dlouhodobého pedagoga KSS doc. Peška. Je jím Michal Křeček - CEO Magic Labu. Podařilo se najít částečný interní úvazek pro Šimona Špidlu, který už delší dobu na katedře vedl dílny na externí smlouvy za nevyhovujících podmínek. Je čerstvě uzavřená smlouva s Marguerite Farah, která bude pokračovat ve výuce filmové řeči pro KSS, Montage a zájemců z celé FAMU. Kurz je moderně pojatý, byl hojně navštěvovaný a nově bude tato absolventka Montage učit předmět samostatně bez garanta. S kolegou Adamem Brothánkem jsem si potvrdil, že by byl ochoten být v případě mého znovuzvolení zástupcem vedoucího katedry.

Potvrzuji tu také eminentní zájem ze strany KSS o vedení doktorandů (v nedávné minulosti např.: M.Kudláč, G.Bagdasarov, M.Mazanec...).

Pro Montage a KSS bychom si ideálně představovali zrcadlově překlopený systém výuky, který by byl kompatibilní 1:1. V reálném světě nejde na bilingvním přístupu trvat bez výjimky. V mezinárodním programu Montage FAMU například stále chybí návaznost na zatím neexistující mezinárodní výuku zvukové tvorby. Česká katedra KZT obsluhuje několik realizačních kateder českých a nestihá pokrýt požadavky mezinárodních kateder, výrobu cvičení a hlavně plnohodnotné vzdělávání v oblasti *audiovize*. Dočasně tak realizujeme kurzy a moduly pod Montage (Viola Ježková, Vojtěch Zavadil a především Václav Flegl) a částečně využíváme přednášek pro CDM prof. Jakuba Kudláče. Zavazují se i v tomto textu, že v případě jmenování vedoucím KSS pomůžu kolegům s akreditací Zvukové tvorby v mezinárodní verzi, aby mohly v synergii probíhat společné přednášky, vybraná cvičení a byl takto smysluplně a koncepčně řešen přístup ke zvukové složce filmu.

Kromě pravidelné výuky realizujeme každý rok jednorázové týdenní Guest Lectures (praktické workshopy) spojené pro KSS a Montage: Stojím o těsnou spolupráci se špičkovými absolventy FAMU: rektorkou v Lodži Mileniou Fiedler a Jarosławem Kamińskim, kteří jsou uznávaní evropští střihači spolupracující s mimořádnými režisérskými osobnostmi.

Rád bych dal jednorázový prostor alevitskému režisérovi, disidentovi Necati Sönmezovi, který má nelehkou situaci s organizací jeho festivalu bez cenzury Documentarist v Istanbulu. Za druhou dekádu fungování v nelehkých podmínkách má unikátní nekompromisní dramaturgii zaměřenou na kreativitu, svobodu a lidská práva (mimo jiné na festivalu hostil několik osobností spojených s FAMU). Nyní je na art resident v bi'bak Sinema Transtopia Berlín jako kurátor.

Další typy na osobnosti vhodné pro Guest Lecture na KSS, se kterými jsme v kontaktu (v heslech):

Andrea Pugner - (berlínská střihačka VFX, Na západní frontě klid + spolupracovnice Toma Tykwera) - listopad 2024, absolventka KSS FAMU

prof. Stephan Krumbiegel, Konrad Wolf Babelsberg (HFF) - bývalý šéf katedry střihu

prof. Darina Smržová, VŠMU - děkanka střihačka

Hannah Schwegel - Dffb Berlin - před čtyřmi lety založili katedru střihu a zvuku inspirování i naší KSS FAMU

SZFE Budapešť - Thomas Ernst - pedagog, mentor, střihač.

RICTS Brusel - pedagog, střihač - Patrick Geeraerts.

Per K. Kirkegaard - doku, Emmy ad ceny za nejlepší střih

Matt Mills (zaměřený na série, quality TV, Londýn)
Michael Nolle, Emmy a ceny za nejlepší střih
Joe Walker
Joe Bini (střihačka Herzoga)
Nicolas Humbert / Step across the Border
Marie-Hélène Dozo, střihačka brí Dardennů
Réka Lemhényi - střihačka - Skolimowski, Palfi, pedagožka střihu v Budapešti

Na závěr bych chtěl zdůraznit, že považuju mezinárodní rozměr FAMU za klíčový.

Nejde o to, že už během prvních pár let existence Montage se její studující dostali s jejich autorskými spolupracemi na nejprestižnější festivaly světa: do soutěžní sekce Berlinale, Sundance, Rotterdamu a Cannes. Jde spíš o zdánlivě samozřejmý fakt, že se každoročně najde nemalé množství kreativních lidí, kteří se chtějí vzdělávat v Česku a ke studiu filmování přistupují s jasnou motivací. Zdejší kultura ovlivňuje jejich kreativní rozhodování, stimuluje imaginaci, formuje kritické myšlení a studující jsou inspirováni místním způsobem přemýšlení.

Celý tento proces zpětně ovlivňuje postoje posluchačů, kteří FAMU studují ve svém rodném jazyce, kontaktem a srovnáním s odlišnými kulturními východisky. Mohou se vzdělávat, autorsky růst a osobnostně se rozvíjet na svobodné filmové akademii s mezinárodním renomé. To není málo